

ao. Univ. Prof. Dr. Richard Fortmüller
Професор, доктор Ріхард Фортмюлер

**Duale Berufsbildung in Österreich -
Stellenwert und Herausforderungen**
*Дуальна професійна освіта в Австрії
- значення та виклики*

Staff Training Juli 2023
Тренінг для науково-педагогічного персоналу,
липень 2023

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PAGOSTE

■ Disclaimer

The project number is 609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-CBHE-SP.

This project has been funded with support from the European Commission.

The European Commission's support for the production of the content of the communication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the author(s), and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Номер проєкту: 609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-CBHE-SP

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії.

Підтримка з боку Європейської Комісії в підготовці цього повідомлення [публікації] не означає схвалення його змісту, який відображає думку лише його авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.

Berufsbildende Vollzeitschulen: / Професійні школи повного навчального дня

- Kombination von Allgemeinbildung und Berufsbildung / поєднання загальної та професійної освіти
- Berufliche Vor- bzw. Ausbildung erfolgt in der Vollzeitschule / професійна підготовка відбувається тільки в школі
- Zusätzlich sind betriebliche Praktika zu absolvieren / додатково здається професійна практика

Duales System: / Дуальна освіта

- Kombination von Arbeit im Betrieb und Besuch der Berufsschule / поєднання роботи на підприємстві та відвідання професійної школи
- Berufliche Ausbildung erfolgt im Betrieb / професійна підготовка відбувається на підприємстві
- Zusätzlich Allgemeinbildung und Berufsbildung in der Berufsschule / додаткова загальна та професійна освіта в професійній школі

Ausbildung im Unternehmen und in der Schule:

Навчання на підприємстві та в школі

- 80 % Ausbildungszeit im Lehrbetrieb (Berufspraxis)
80 % навчального часу на навчальному підприємстві (професійна практика)
- 20 % Ausbildungszeit in der Berufsschule (Berufs- und Allgemeinbildung)
20 % навчального часу в професійній школі (професійна та загальна освіта)
- Ausbildungsdauer: 2 bis 4 Jahre, meist 3 Jahre
Тривалість навчання: від 2 до 4 років, в основному 3 роки

Rahmenbedingungen / *Умови*

- *Ausbildungsvertrag mit einem Lehrbetrieb / Угода про навчання з роботодавцем*
- *Schulbesuch zusätzlich zur Arbeit im Betrieb (z.B. 1 Tag pro Woche oder 8 Wochen geblockt pro Jahr) / Відвідування школи додатково до роботи в підприємстві (наприклад, 1 день на тиждень або 8 тижнів блоком на рік)*
- *Abschluss mit Gesellenprüfung (Lehrabschlussprüfung) / Завершення завершальним іспитом (професійний іспит)*

Anteil der Lehrlinge an Anzahl der 15-jährigen / Частка учнів від кількості 15-річних підлітків

Anteil der Lehrlinge an der Anzahl der 15-jährigen in den letzten 20 Jahren (2003 bis 2022) / Частка учнів від кількості 15-річних підлітків за останні 20 років

Lehrbetriebe und Lehrlinge nach Sparten (2022) / Навчальні підприємства та учні за секторами (2022)

Sparte / Сектор	Lehrbetriebe / Підприємства		Lehrlinge / Учні		Lehrlinge / Учні pro Betrieb / про підприємство
	absolut	in %	absolut	in %	
Gewerbe und Handwerk / Малий бізнес та ремесла	16 075	56,3	46 913	43,4	2,9
Industrie / Промисловість	1 228	4,3	16 428	15,2	13,4
Handel / Торгівля	3 678	12,9	15 193	14,1	4,1
Banken und Versicherung / Банківська справа та страхування	232	0,8	1 218	1,1	5,3
Transport und Verkehr / Транспорт та дорожній рух	458	1,6	2 856	2,6	6,2
Tourismus / Туризм	2 636	9,2	6 949	6,4	2,6
Information und Consulting / Інформація та консалтинг	1 387	4,9	2 764	2,6	2
Sonstige, z.B. Magistrat / Інші, напр. муніципальна справа	2 762	9,7	9 536	8,8	3,5
Summe Betriebe / Кількість підприємств	28 456	99,7	101 857	94,2	3,6
Überbetriebliche Ausbildung / Учнівство поза підприємством	97	0,3	6 228	5,8	64,2
Gesamt / Загалом	28 553	100	108 085	100	4

Lehrlinge nach Sparten und Geschlecht (2022) / Учні за секторами та статтю (2022)

Sparte / Сектор	Lehrlinge / Учні					
	Gesamt / Загалом		m / ж		w / ж	
	absolut	in %	absolut	in %	absolut	in %
Gewerbe und Handwerk / Малий бізнес та ремесла	46 913	43,4	38 141	52,3	8 772	25,0
Industrie / Промисловість	16 428	15,2	13 326	18,3	3 102	8,8
Handel / Торгівля	15 193	14,1	6 261	8,6	8 932	25,4
Banken und Versicherung / Банківська справа та страхування	1 218	1,1	541	0,7	677	1,9
Transport und Verkehr / Транспорт та дорожній рух	2 856	2,6	2 085	2,9	771	2,2
Tourismus / Туризм	6 949	6,4	3 325	4,6	3 624	10,3
Information und Consulting / Інформація та консалтинг	2 764	2,6	1 684	2,3	1 080	3,1
Sonstige, z.B. Magistrat / Інше, напр. муніципальна справа	9 536	8,8	3 690	5,1	5 846	16,6
Summe Betriebe / Кількість підприємств	101 857	94,2	69 053	94,7	32 804	93,4
Überbetriebliche Ausbildung / / Учнітво поза підприємством	6 228	5,8	3 895	5,3	2 333	6,6
Gesamt / Загалом	108 085	100	72 948	100	35 137	100

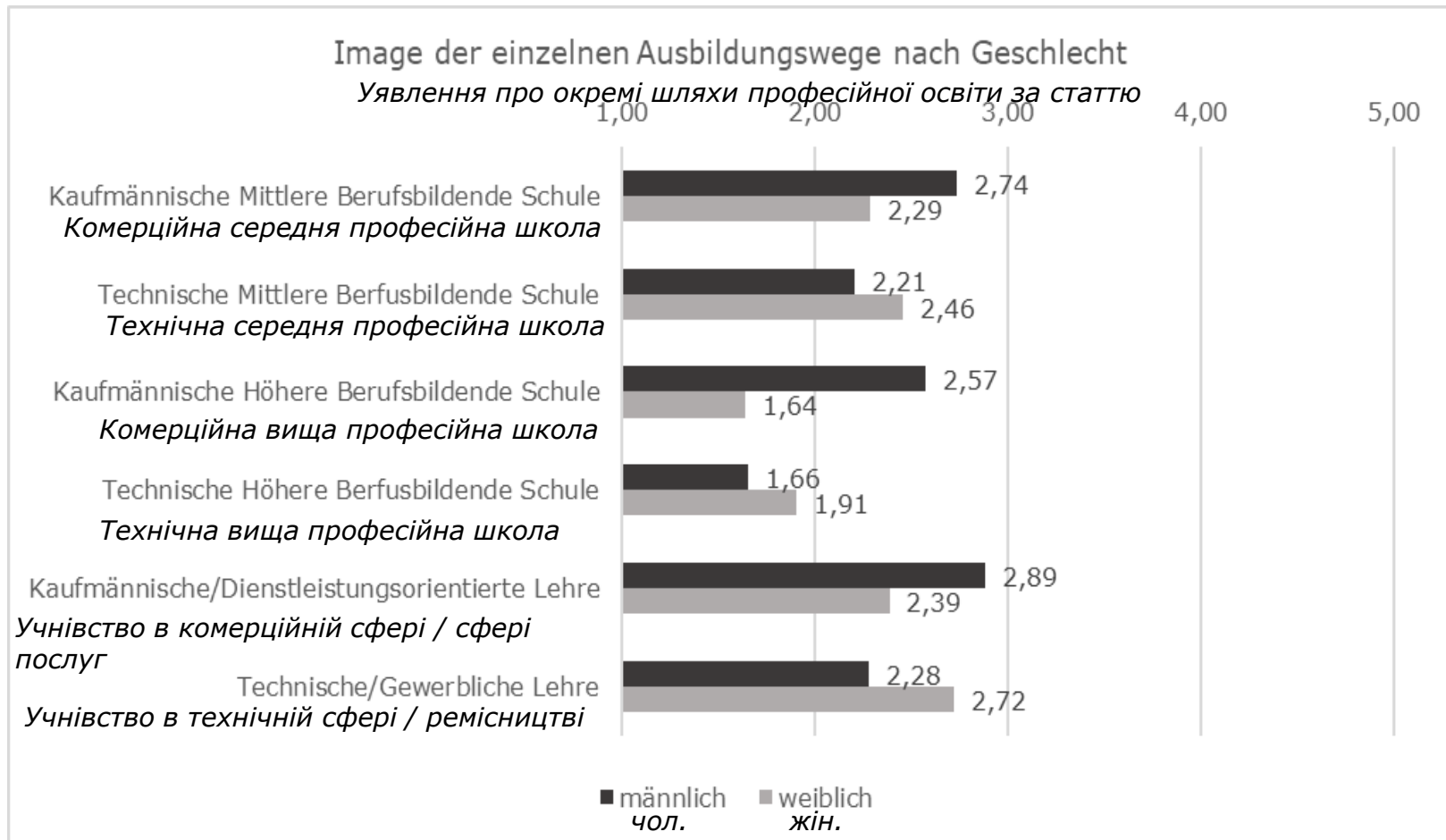
Häufigste Lehrberufe der Mädchen (2022) / Найпоширеніші професії учнівства для дівчат (2022)

Lehrberuf / Професія	Mädchen / Дівчата	
	absolut	in %
1. Einzelhandel / Роздрібна торгівля	7 204	20,5
2. Bürokauffrau / Офісна працівниця	3 502	10
3. Friseurin (Stylistin) / Перукарка	2 061	5,9
4. Verwaltungsassistentin / Адміністративна асистентка	1 520	4,3
5. Pharmazeutisch-kaufmännische Assistenz / Фармацевтичний комерційний асистент	1 513	4,3
6. Metalltechnik / Металообробка	1 086	3,1
7. Konditorei / Кондитерська справа	956	2,7
8. Köchin / Шеф поварка	946	2,7
9. Hotel- und Gastgewerbeassistentin / Асистентка в готельному та ресторанному бізнесі	804	2,3
10. Restaurantfachfrau / Асистент ресторану	778	2,2
Summe / Сума "TOP-10«	20 370	58
Lehrlinge insgesamt / Учениць загалом	35 137	100

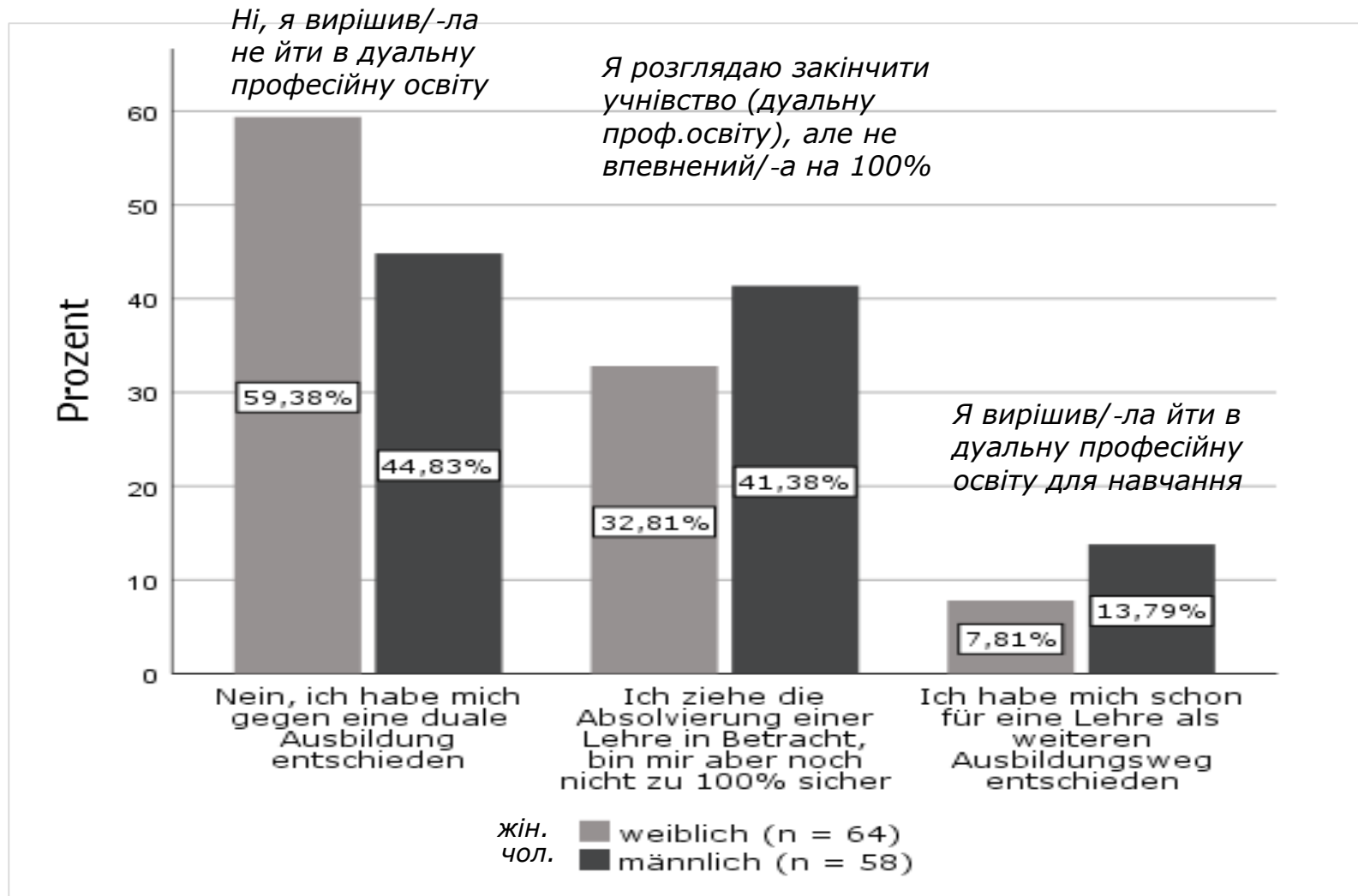
Häufigste Lehrberufe der Burschen (2022) / Найпоширеніші професії учнівства для юнаків (2022)

Lehrberuf / Професія	Burschen / Юнаки	
	absolut	in %
1. Elektrotechnik / Електротехнікв	9 326	12,8
2. Metalltechnik / Металообробка	8 987	12,3
3. Kraftfahrzeugtechnik / Автомобільна справа	7 139	9,8
4. Einzelhandel / Роздрібна торгівля	4 861	6,7
5. Installations- und Gebäudetechnik / Монтажні та будівельні технології	4 459	6,1
6. Mechatronik / Мехатроніка	2 868	3,9
7. Hochbau / Будівельна інженерія	2 481	3,4
8. Tischlerei / Столярна справа	2 424	3,3
9. Koch / Кухар	1 888	2,6
10. Zimmerei / Теслярська справа	1 879	2,6
Summe / Сума "TOP-10"	46 312	63,5
Lehrlinge insgesamt / Учнів загалом	72 948	100

Image der beruflichen Ausbildungswege aus der Sicht von Mittelschüler/innen (n=122) / Уявлення про шляхи професійного навчання з точки зору учнів загальноосвітніх шкіл (n=122)

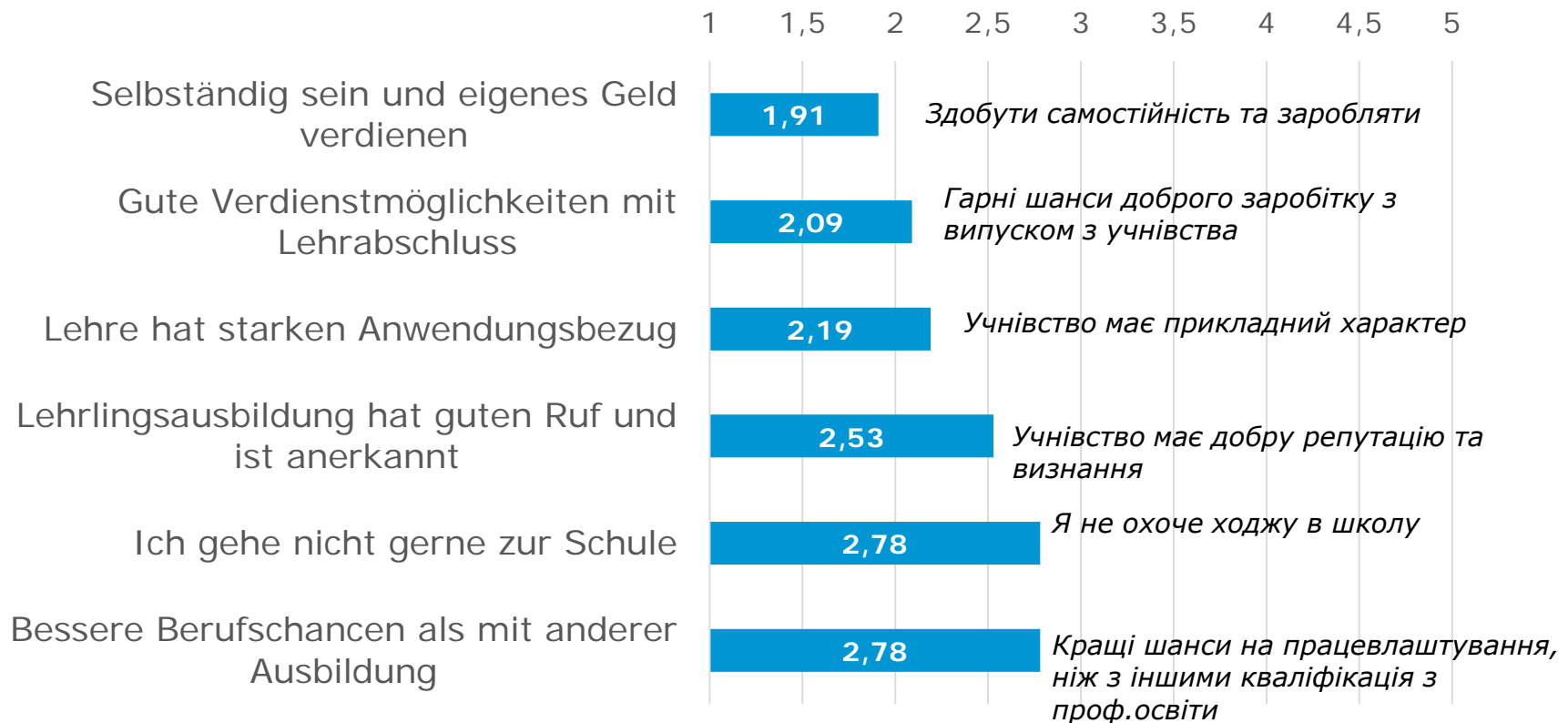
Entscheidung gegen oder für eine Lehre der befragten Mittelschüler/innen (n=122) / Рішення проти або за учнівство опитаних учнів середніх шкіл (n=122)

Motive für eine Lehre der befragten Mittelschüler/innen (Burschen) / *Мотиви навчання на виробництві опитаних учнів середніх шкіл (юнаки)*

Mittelwerte Motive für Lehre / *Середнє значення мотивів до
учнівства*

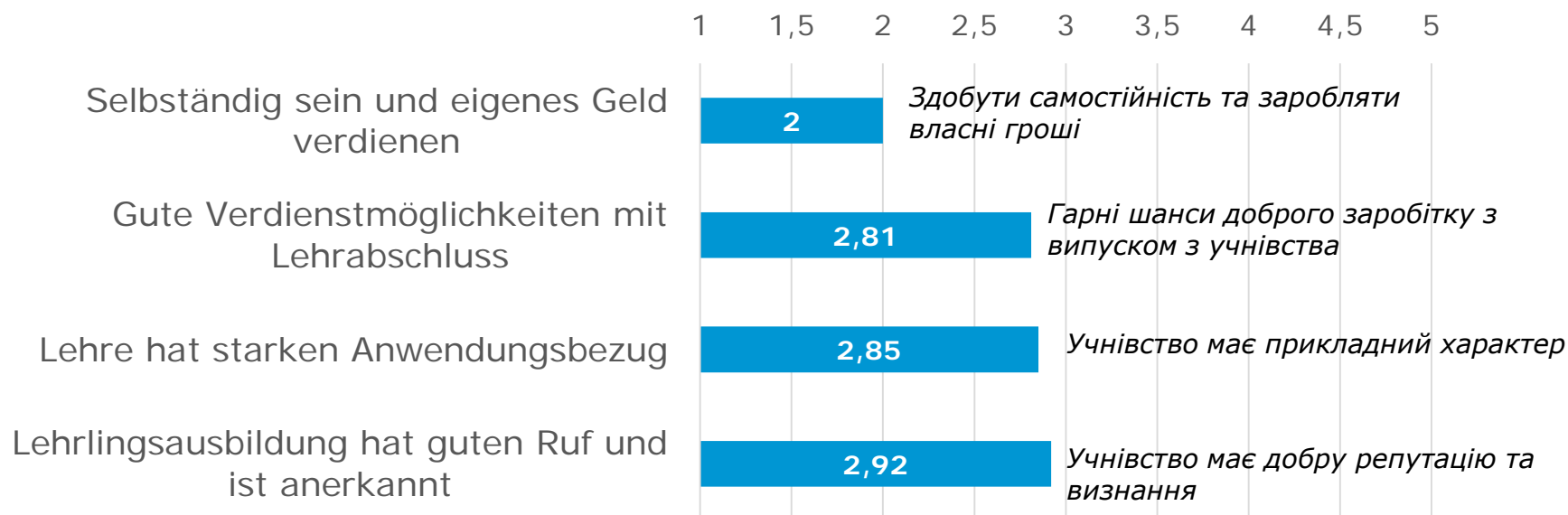
(1 = trifft voll zu - 5 = trifft nicht zu) / *(1= абсолютно погоджуюсь, 5= абсолютно не
погоджують)*

Motive für eine Lehre der befragten Mittelschüler/innen (Mädchen) / *Мотиви навчання на виробництві опитаних учнів середніх шкіл (дівчата)*

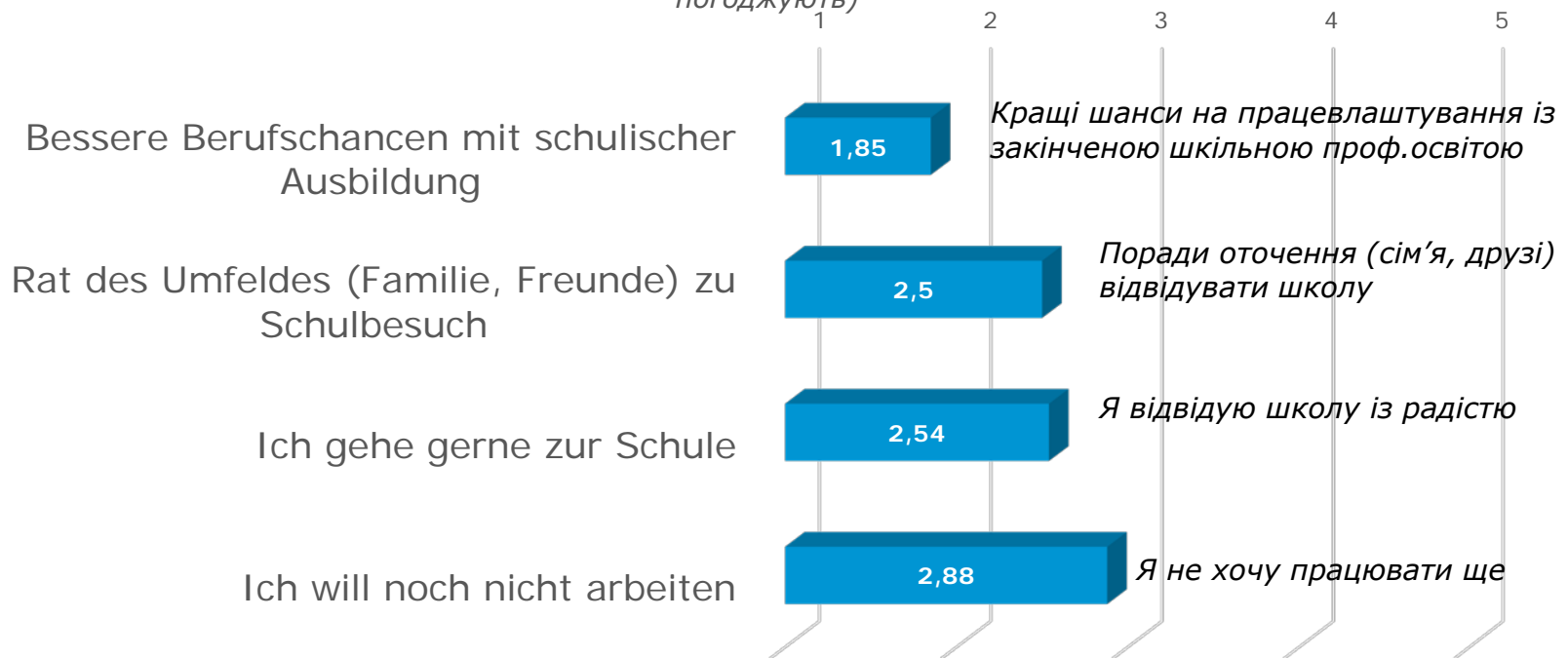
Mittelwerte Motive für Lehre / *Середнє значення мотивів до
учнівства*

(1 = trifft voll zu - 5 = trifft nicht zu) / *(1= абсолютно погоджуюсь, 5= абсолютно
не погоджують)*

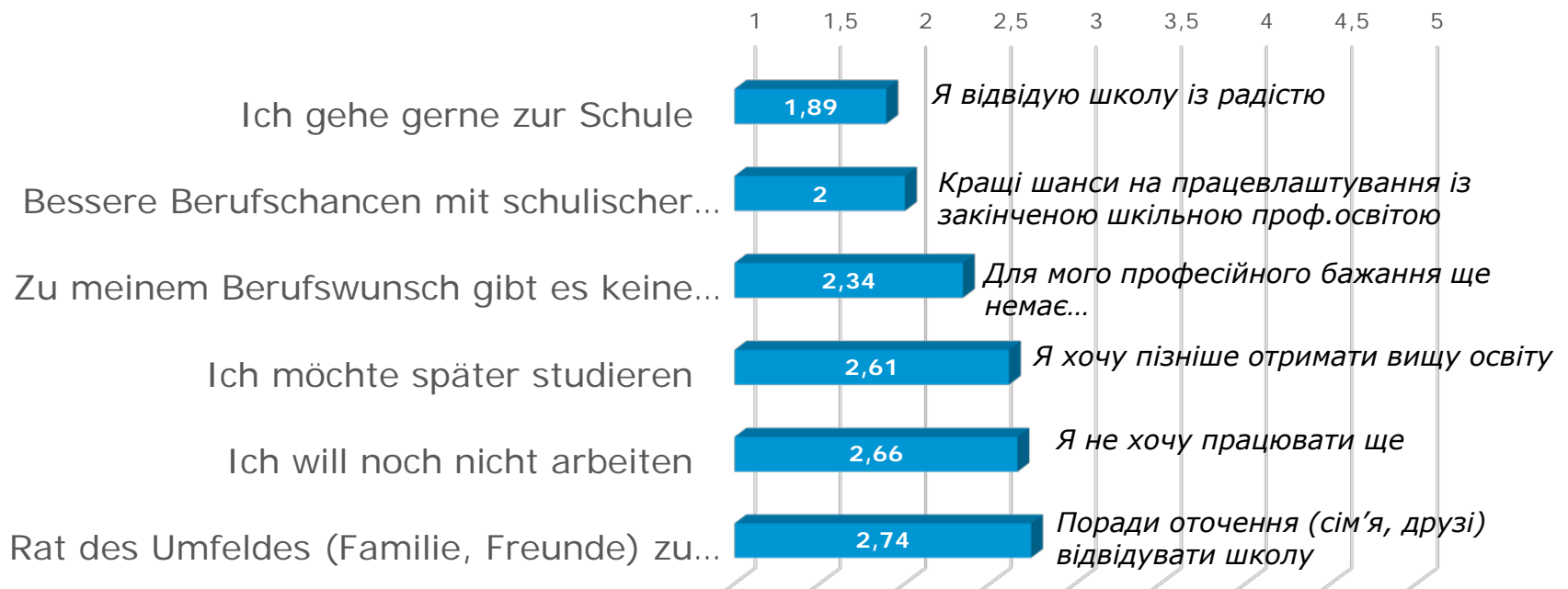
Motive für Besuch einer Vollzeitschule der befragten Mittelschüler/innen (Burschen) / *Мотиви відвідування школи за денною формою навчання опитаних учнів середньої школи (хлопців)*

Mittelwerte Motive für Schule / *Середнє значення мотивів до відвідування проф.школи*
(1 = trifft voll zu - 5 = trifft nicht zu) / *(1= абсолютно погоджуюсь, 5= абсолютно не погоджують)*

Motive für Besuch einer Vollzeitschule der befragten Mittelschüler/innen (Mädchen) / *Мотиви відвідування школи за денною формою навчання опитаних учнів середньої школи (дівчата)*

Mittelwerte Motive für Schule / *Середнє значення мотивів до відвідування проф.школи*
(1 = trifft voll zu - 5 = trifft nicht zu) / (1= абсолютно погоджуюсь, 5= абсолютно не погоджують)

Unzureichende Eingangsvoraussetzungen: / Недостатні вимоги до вступу:

- Mangelnde Sprach- und Mathematikenntnisse nach Pflichtschulabschluss / *Відсутність мовних та математичних навичок після отримання атестату про неповну загальну середню освіту*
- Unzureichende personale und soziale Kompetenzen (Motivation, Einstellungen, Kommunikationsverhalten, etc.) / *Недостатні особистісні та соціальні навички (мотивація, переконання, комунікативна поведінка тощо)*

Trend zur Akademisierung der Arbeitswelt / Тренд до академізації ринку праці

- Zunahme der Akademikerquote / *Збільшення частки випускників/-ць університетів*
- Begrenzte Karrieremöglichkeiten ohne akademischen Abschluss / *Обмежені кар'єрні можливості без наукового ступеня (напр. магістер)*
- Trend zu Matura und Studium / *Тенденція до отримання атестату зрілості та навчання в університеті*

Work-Life-Balance / *Баланс приватного життя та роботи*

- Ungünstige Arbeitszeiten (z.B. Gastronomie) / *Несприятливий графік роботи (наприклад, гастрономія)*
- Wechselnde, oft weit entfernte Arbeitsorte (z.B. Montage) / *Зміна місця роботи, часто на великій відстані (наприклад, збірка)*
- Ungünstige Arbeitsbedingungen (z.B. Bauwirtschaft) / *Несприятливі умови праці (наприклад, будівельна галузь)*

Bedarf an dual ausgebildeten Fachkräften wird jedoch auch in Zukunft hoch sein und vielen Bereichen sogar steigen / *Однак попит на кваліфікованих працівників з дуальною професійною освітою залишатиметься високим і в майбутньому, а в багатьох сферах навіть зростатиме*

(z.B. Energiewände => Elektrotechnik, Installation, Wärmedämmung etc.) /
(*наприклад, енергетичні панелі => електротехніка, монтаж, теплоізоляція і т.д.*)